

Підставивши в (13) замість  $Y_i$ ,  $\rho_{jk}$  їхні значення (8) та (11), а замість  $\rho - \rho'_k$  (де  $\rho_k^{(n)} = -\lambda'_k$ ), одержимо

$$\tilde{y}_k = \begin{vmatrix} e^{\lambda'_k \alpha_1 t} \dots e^{\rho'_k \alpha_{m-1} t}, e^{\rho'_k \alpha_m t}, & e^{-\rho'_k \omega_m t}, e^{\rho'_k \omega_{m+2} t} \dots e^{\rho'_k \omega_n t} \\ \omega_1^{k_0}[\alpha_1] \dots \omega_{m-1}^{k_0}[\alpha_{m-1}], \omega_m^{k_0}(\alpha_m) + f'(\beta_m), & \omega_{m+1}^{k_0}(\alpha_m) + \frac{1}{f'}(\beta_m), \omega_{m+2}^{k_0}[\beta_2], \dots \omega_n^{k_0}[\beta_n] \\ \omega_1^{k_n}[\alpha_1] \dots \omega_{m-1}^{k_n}[\alpha_{m-1}], \omega_m^{k_n}(\alpha_m) + f'(\beta_m), & \omega_{m+1}^{k_n}(\alpha_m) + \frac{1}{f'}(\beta_m), \omega_{m+2}^{k_n}[\beta_2], \dots \omega_n^{k_n}[\beta_n] \end{vmatrix} + O(1), \quad (14)$$

де  $[a] \equiv a + O(1)$ ;  $\tilde{y}_k$  - власна функція, що відповідає власному значенню  $\lambda = \lambda'_k$ , а  $\rho'_k = \frac{1}{\omega_m} (\ln_0 \tilde{f}' \mp 2k\pi i)$ ,  $k=1, 2, \dots$  (за умови, що у випадку  $n = 4q$  береться верхній знак, а при  $n = 4q+2$  - нижній). Формула для власної функції  $y_k''$ , що відповідає значенню  $\lambda = \lambda''_k$ , одержується, якщо в (14) замінити  $\tilde{f}'$  на  $\tilde{f}''$  (зокрема  $\rho'_k$  заміниться на  $\rho''_k = \frac{1}{\omega_m} (\ln_0 \tilde{f}'' \mp 2k\pi i)$ ). Аналогічні результати мають місце і для непарного  $n$ .

#### Л і т е р а т у р а

1. Я н ц е В. В. О замкнутых операторах в гильбертовом пространстве. - "Теория функций, функциональный анализ и их приложения", 1972, вып. 16.
2. Н а й м а р к М. А. Линейные дифференциальные операторы. М., "Наука", 1969.

УДК 517.913

Г.С.Костенко

#### ЛІНІЙНІ ЗВичАЙНІ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНІ РІВНЯННЯ ЧЕТВЕРТОГО ПОРЯДКУ, ІНТЕГРОВАНІ В ЗАМКНУТІЙ ФОРМІ

Нехай

$$Lf = \xi(x, y) \frac{\partial f}{\partial x} + \eta(x, y) \frac{\partial f}{\partial y} \quad (1)$$

лінійний звичайний оператор шуканої групи перетворень, відносно якої рівняння

$$y^{(iv)} + A(x)y'' + B(x)y' + C(x)y = 0 \quad (2)$$

інваріантно. Тоді для  $f(x, y)$  і  $\eta(x, y)$  аналогічно як і в [1] одержуємо систему рівнянь в частинних похідних

$$\frac{\partial f}{\partial y} = 0, \quad \frac{\partial^2 \eta}{\partial y^2} = 0, \quad 2 \frac{\partial^2 \eta}{\partial x \partial y} - 3 \frac{\partial^2 f}{\partial x^2} = 0, \quad (3)$$

$$3 \frac{\partial^3 \eta}{\partial x^2 \partial y} - 2 \frac{\partial^3 f}{\partial x^3} + A \frac{\partial f}{\partial x} + \frac{A'}{2} f = 0,$$

$$4 \frac{\partial^4 \eta}{\partial x^3 \partial y} - \frac{\partial^4 f}{\partial x^4} + 2A \frac{\partial^2 \eta}{\partial x \partial y} - A \frac{\partial^2 f}{\partial x^2} + 3B \frac{\partial f}{\partial x} + B' f = 0,$$

$$\frac{\partial^4 \eta}{\partial x^4} + A \frac{\partial^2 \eta}{\partial x^2} + B \frac{\partial \eta}{\partial x} - C y \frac{\partial \eta}{\partial y} + 4C y \frac{\partial f}{\partial x} + C \eta + C' f = 0,$$

звідки

$$f(x, y) = f(x), \quad \eta(x, y) = \left(\frac{1}{2} f'(x) + \alpha_0\right) y + \eta_0(x),$$

причому  $f(x)$  повинна задовольняти систему рівнянь

$$\begin{aligned} 5f''' + 2Af' + A'f &= 0, \\ 5f^{(iv)} + 2Af'' + 3Bf' + B'f &= 0, \\ 3f^{(v)} + 3Af''' + 3Bf'' + 8Cf' + 2C'f &= 0, \end{aligned} \quad (4)$$

і необхідно, щоб  $\eta_0(x)$  була розв'язком рівняння (2), у зв'язку з чим природно її прийняти рівною нулеві.

Система (4) в довільно заданими  $A(x)$ ,  $B(x)$  і  $C(x)$ , взагалі кажучи, несумісна. Щоб знайти умови на коефіцієнти  $A(x)$ ,  $B(x)$  і  $C(x)$  за виконання яких система (4) буде сумісною, досить останню розв'язати як систему рівнянь першого порядку відносно  $A$ ,  $B$ ,  $C$  в довільно заданій достатньо неперервно диференційованій функції  $f(x)$ . У результаті одержимо

$$\begin{aligned} A(x) &= f^{-2}(x) \left( \mu - 5f''(x)f'(x) + \frac{5}{2}f'^2(x) \right), \\ B(x) &= f^{-3}(x) \left( \lambda - 2\mu f'(x) + 10f''(x)f'(x)f(x) - 5f'^3(x) - 5f'''(x)f^2(x) \right), \end{aligned} \quad (5)$$

$$C(x) = \xi^{-4}(x) \left[ \nu + \frac{3}{2} \mu \left( \frac{3}{2} \xi'^2(x) - \xi''(x) \xi(x) \right) - \frac{3}{2} \lambda \xi'(x) - \right. \\ \left. - \frac{3}{2} \left( \xi^{(4)}(x) \xi^3(x) - 3 \xi'''(x) \xi'(x) \xi^2(x) - \frac{7}{2} \xi''^2(x) \xi^2(x) + \frac{17}{2} \xi''(x) \xi'^2(x) \xi(x) - \frac{27}{8} \xi'^4(x) \right) \right]$$

де  $\mu$ ,  $\lambda$ ,  $\nu$  - довільні дійсні сталі.

Отже, якщо  $A(x)$ ,  $B(x)$  і  $C(x)$  задовольняють умови (5), то  $\xi(x)$  є розв'язком системи (4), а рівняння (2) інваріантне відносно двопараметричної групи перетворень з інфінітезимальними операторами

$$U_1 f = \xi(x) \frac{\partial f}{\partial x} + \frac{3}{2} \xi'(x) y \frac{\partial f}{\partial y}, \quad U_2 f = y \frac{\partial f}{\partial y}, \quad (6)$$

для яких дужка Пуассона  $(U_1, U_2)f = 0$ . Ця група перетворень має канонічну форму [3]

$$U_1 f = \frac{\partial f}{\partial \xi}, \quad U_2 f = \frac{\partial f}{\partial \eta}, \quad (7)$$

причому

$$\eta = \ln \xi^{-\frac{3}{2}}(x) y, \quad \xi = \int_{x_0}^x \xi^{-1}(\sigma) d\sigma. \quad (7)$$

З змінних (7) рівняння (2), коефіцієнти якого задовольняють умови (5), набере вигляду

$$\frac{d^4 \chi}{d \xi^4} + 4 \frac{d^3 \chi}{d \xi^3} \frac{d \chi}{d \xi} + 3 \left( \frac{d^2 \chi}{d \xi^2} \right)^2 + 6 \frac{d^2 \chi}{d \xi^2} \left( \frac{d \chi}{d \xi} \right)^2 + \mu \frac{d^2 \chi}{d \xi^2} + \left( \frac{d \chi}{d \xi} \right)^4 + \nu \left( \frac{d \chi}{d \xi} \right)^2 + \lambda \frac{d \chi}{d \xi} = 0. \quad (8)$$

Приймаючи спочатку  $\frac{d \chi}{d \xi} = z$ , а потім  $\frac{d z}{d \xi} = p$ , з (8) одержимо рівняння

$$p^2 \frac{d^2 p}{d z^2} + p \frac{d p}{d z} + 4 p z \frac{d p}{d z} + 3 p^2 + 6 z^2 p + \mu p + z^4 + \nu z^2 + \lambda z = 0, \quad (9)$$

розв'язки якого існують у формі

$$p = \alpha z^2 + \beta z + \gamma, \quad (10)$$

якщо

$$\begin{aligned} 6\alpha^3 + 11\alpha^2 + 6\alpha + 1 &= 0, & \beta(2\alpha^2 + 3\alpha + 1) &= 0, \\ 7\alpha\beta^2 + 8\alpha^2\gamma + 14\alpha\gamma + 7\beta^2 + 6\gamma + \mu(\alpha + 1) &= 0, & \\ \beta^3 + 8\alpha\beta\gamma + 10\beta\gamma + \mu\gamma + \lambda &= 0, & 2\alpha\gamma^2 + 3\gamma^2 + \beta^2\gamma + \mu\gamma + \nu &= 0. \end{aligned} \quad (11)$$

Остання система алгебраїчних рівнянь має такі розв'язки:

1)  $\alpha = -1$ ,  $\gamma = -\frac{1}{2}(\beta^2 + \mu + \frac{\lambda}{\beta})$ , де  $\beta \neq 0$  - довільний корінь рівняння

$$\beta^6 + 2\mu\beta^4 + (\mu^2 - 4\nu)\beta^2 - \lambda^2 = 0; \quad (12)$$

2)  $\alpha = -\frac{1}{2}$ ,  $\gamma = -\frac{1}{2}(7\beta^2 + \mu)$ , де  $\beta \neq 0$  - довільний розв'язок системи рівнянь

$$\begin{aligned} 20\beta^3 + 2\mu\beta - \lambda &= 0, \\ 21\beta^4 + 3\mu\beta^2 + \nu &= 0; \end{aligned} \quad (13)$$

3)  $\alpha = -\frac{1}{3}$ ,  $\gamma = -\frac{2}{10}\mu$ ,  $\beta = 0$ , якщо  $\lambda = 0$  і  $\nu = \frac{9}{100}\mu^2$ .

Розглянемо спочатку перший випадок. Нехай  $\beta_{1,2} = \pm \beta_1$  - два дійсні корені рівняння (12),  $\gamma_{1,2} = -\frac{1}{2}(\beta_1^2 + \mu \pm \frac{\lambda}{\beta_1})$  і  $\alpha = -1$ . Тоді (10) стане рівнянням з розділними змінними

$$\frac{dz}{(z + \frac{\beta_1}{2})^2 + \frac{1}{2}(\frac{\beta_1^2}{2} + \mu \pm \frac{\lambda}{\beta_1})} = -d\zeta, \quad (10)$$

Інтегруванням якого з врахуванням (7) і того, що  $\chi = \int z d\zeta$ , одержимо для рівняння (2), коефіцієнти якого задовольняють умови (5), фундаментальну систему розв'язків

$$\begin{aligned} y_1(x) &= \xi^{\frac{3}{2}}(x) \exp\left(\frac{\beta_1}{2} \int \xi^{-1}(\tau) d\tau\right) \cos a_1 \int \xi^{-1}(\tau) d\tau, & y_2(x) &= \xi^{\frac{3}{2}}(x) \exp\left(\frac{\beta_1}{2} \int \xi^{-1}(\tau) d\tau\right) \sin a_1 \int \xi^{-1}(\tau) d\tau, \\ y_3(x) &= \xi^{\frac{3}{2}}(x) \exp\left(-\frac{\beta_1}{2} \int \xi^{-1}(\tau) d\tau\right) \cos a_2 \int \xi^{-1}(\tau) d\tau, & y_4(x) &= \xi^{\frac{3}{2}}(x) \exp\left(-\frac{\beta_1}{2} \int \xi^{-1}(\tau) d\tau\right) \sin a_2 \int \xi^{-1}(\tau) d\tau, \end{aligned} \quad (14_1)$$

якщо

$$a_1^2 = \frac{1}{2}\left(\frac{\beta_1^2}{2} + \mu + \frac{\lambda}{\beta_1}\right) > 0, \quad a_2^2 = \frac{1}{2}\left(\frac{\beta_1^2}{2} + \mu - \frac{\lambda}{\beta_1}\right) > 0;$$

$$\begin{aligned} y_1(x) &= \xi^{\frac{3}{2}}(x) \exp\left[\left(\frac{\beta_1}{2} + a_1\right) \int \xi^{-1}(\tau) d\tau\right], & y_2(x) &= \xi^{\frac{3}{2}}(x) \exp\left[\left(\frac{\beta_1}{2} - a_1\right) \int \xi^{-1}(\tau) d\tau\right], \\ y_3(x) &= \xi^{\frac{3}{2}}(x) \exp\left(-\frac{\beta_1}{2} \int \xi^{-1}(\tau) d\tau\right) \cos a_2 \int \xi^{-1}(\tau) d\tau, & y_4(x) &= \xi^{\frac{3}{2}}(x) \exp\left(-\frac{\beta_1}{2} \int \xi^{-1}(\tau) d\tau\right) \sin a_2 \int \xi^{-1}(\tau) d\tau, \end{aligned} \quad (14_2)$$

якщо

$$-a_1^2 = \frac{1}{2}\left(\frac{\beta_1^2}{2} + \mu + \frac{\lambda}{\beta_1}\right) < 0, \quad a_2^2 = \frac{1}{2}\left(\frac{\beta_1^2}{2} + \mu - \frac{\lambda}{\beta_1}\right) > 0;$$

$$y_1(x) = f^{\frac{1}{2}}(x) \exp\left[\left(\frac{\beta_1}{2} + a_1\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau\right], \quad y_2(x) = f^{\frac{1}{2}}(x) \exp\left[\left(\frac{\beta_1}{2} - a_1\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau\right], \quad (14a)$$

$$y_3(x) = f^{\frac{1}{2}}(x) \exp\left[-\left(\frac{\beta_1}{2} + a_1\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau\right], \quad y_4(x) = f^{\frac{1}{2}}(x) \exp\left[-\left(\frac{\beta_1}{2} - a_1\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau\right],$$

$$\text{якщо } -a_1^2 = \frac{1}{2} \left( \frac{\beta_1^2}{2} + \mu + \frac{\lambda}{\beta_1} \right) < 0, \quad -a_2^2 = \frac{1}{2} \left( \frac{\beta_1^2}{2} + \mu - \frac{\lambda}{\beta_1} \right) < 0.$$

У тому випадку, коли хоча б одне з чисел  $a_1, a_2$  дорівнює нулеві, у формулах (14) ( $k=1, 2, 3$ )  $y_i(x)$  ( $i=1, 2, 3, 4$ ) потрібно брати у вигляді

$$y_1(x) = f^{\frac{1}{2}}(x) \exp\left(\frac{\beta_1}{2} \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau\right), \quad y_2(x) = f^{\frac{1}{2}}(x) \exp\left(\frac{\beta_1}{2} \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, \quad (15_1)$$

якщо  $a_1 = 0$ ;

$$y_3(x) = f^{\frac{1}{2}}(x) \exp\left(-\frac{\beta_1}{2} \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau\right), \quad y_4(x) = f^{\frac{1}{2}}(x) \exp\left(-\frac{\beta_1}{2} \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, \quad (15_2)$$

якщо  $a_2 = 0$ ;

Нехай  $\beta = \rho_1 + i q_1$  — комплексний корінь рівняння (12). Тоді, використовуючи (10), аналогічно до попереднього одержимо для рівняння (2), коефіцієнти якого задовольняють умови (5), фундаментальну систему рівнянь

$$\begin{aligned} y_1(x) &= f^{\frac{1}{2}}(x) \exp\left[\left(\frac{\rho_1}{2} + i\sqrt{2} \sin \frac{\varphi}{2}\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau\right] \cos\left(-\frac{q_1}{2} + \sqrt{2} \cos \frac{\varphi}{2}\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, \\ y_2(x) &= f^{\frac{1}{2}}(x) \exp\left[\left(\frac{\rho_1}{2} - i\sqrt{2} \sin \frac{\varphi}{2}\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau\right] \cos\left(\frac{q_1}{2} + \sqrt{2} \cos \frac{\varphi}{2}\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, \\ y_3(x) &= f^{\frac{1}{2}}(x) \exp\left[\left(\frac{\rho_1}{2} + i\sqrt{2} \sin \frac{\varphi}{2}\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau\right] \sin\left(-\frac{q_1}{2} + \sqrt{2} \cos \frac{\varphi}{2}\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, \\ y_4(x) &= f^{\frac{1}{2}}(x) \exp\left[\left(\frac{\rho_1}{2} - i\sqrt{2} \sin \frac{\varphi}{2}\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau\right] \sin\left(\frac{q_1}{2} + \sqrt{2} \cos \frac{\varphi}{2}\right) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, \end{aligned} \quad (16)$$

де

$$z = \frac{1}{2} \left[ \left( \frac{p_1^2 - q_1^2}{2} + \mu + \frac{p_1 \lambda}{p_1^2 + q_1^2} \right)^2 + q_1^2 \left( p_1 - \frac{\lambda}{p_1^2 + q_1^2} \right)^2 \right]^{\frac{1}{2}},$$

$$\varphi = \arctg \frac{2 q_1 [p_1 (p_1^2 + q_1^2) - \lambda]}{(p_1^2 + q_1^2)(p_1^2 - q_1^2) + 2 \mu (p_1^2 + q_1^2) + 2 \lambda p_1}.$$

У другому випадку система (13) буде мати хоча б один опільний корінь, якщо її результат

$$\begin{vmatrix} 20 & 0 & 2\mu & -\lambda & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 20 & 0 & 2\mu & -\lambda & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 20 & 0 & 2\mu & -\lambda & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 20 & 0 & 2\mu & -\lambda \\ 21 & 0 & 3\mu & 0 & \nu & 0 & 0 \\ 0 & 21 & 0 & 3\mu & 0 & \nu & 0 \\ 0 & 0 & 21 & 0 & 3\mu & 0 & \nu \end{vmatrix} = 0. \quad (17)$$

Нехай  $\beta_1 \neq 0$  - дійсний розв'язок системи (13),  $\gamma_1 = -\frac{1}{2}(7\beta_1^2 + \mu)$ ,  $\alpha = -\frac{1}{2}$ . Тоді, використовувачи (10), спочатку знаходимо (за виконання умов (5) і (17)) три лінійно незалежні розв'язки рівняння (2), що дає можливість (пониження порядку) знайти для цього рівняння і фундаментальну систему розв'язків

$$\begin{aligned} y_1(x) &= \xi^{\frac{3}{2}}(x) \exp\left(\beta_1 \int \xi^{-1}(\tau) d\tau\right) \cos \sqrt{6\beta_1^2 + \mu} \int \xi^{-1}(\tau) d\tau, & y_2(x) &= \xi^{\frac{3}{2}}(x) \exp\left(\beta_1 \int \xi^{-1}(\tau) d\tau\right) \sin \sqrt{6\beta_1^2 + \mu} \int \xi^{-1}(\tau) d\tau, \\ y_3(x) &= \xi^{\frac{3}{2}}(x) \exp\left(\beta_1 \int \xi^{-1}(\tau) d\tau\right), & y_4(x) &= \xi^{\frac{3}{2}}(x) \exp\left(-3\beta_1 \int \xi^{-1}(\tau) d\tau\right), \end{aligned} \quad (18)$$

якщо  $6\beta_1^2 + \mu > 0$ ;

$$y_1(x) = F^{\frac{1}{2}}(x) \exp(\beta_1 \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt) \operatorname{sh} \sqrt{(6\beta_1^2 + \mu) \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt}, \quad y_2(x) = F^{\frac{1}{2}}(x) \exp(\beta_1 \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt) \operatorname{ch} \sqrt{(6\beta_1^2 + \mu) \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt}, \quad (18_2)$$

$$y_3(x) = F^{\frac{1}{2}}(x) \exp(\beta_1 \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt), \quad y_4(x) = F^{\frac{1}{2}}(x) \exp(-3\beta_1 \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt),$$

якщо  $6\beta_1^2 + \mu < 0$ ,

$$y_1(x) = F^{\frac{1}{2}}(x) \exp(\beta_1 \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt) \left( \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt \right)^2, \quad y_2(x) = F^{\frac{1}{2}}(x) \exp(\beta_1 \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt) \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt,$$

$$y_3(x) = F^{\frac{1}{2}}(x) \exp(\beta_1 \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt), \quad y_4(x) = F^{\frac{1}{2}}(x) \exp(-3\beta_1 \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt), \quad (18_3)$$

якщо  $6\beta_1^2 + \mu = 0$ .

Нехай  $\beta = p_1 + iq_1$  - комплексний розв'язок системи (13),  $\alpha = -\frac{1}{2}$ ,  $\gamma = -\frac{1}{2}[\gamma(p_1 + iq_1)^2 + \mu]$ . Тоді, використовуючи (10), знаходимо для рівняння (2), коефіцієнти якого задовольняють умови (5) і (17), таку фундаментальну систему розв'язків:

$$y_1(x) = F^{\frac{1}{2}}(x) \left\{ \exp\left[p_1 \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt\right] \cos(q_1 + \sqrt{2} \cos \frac{\varphi}{2}) \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt + \right. \\ \left. + \exp\left[p_1 + \sqrt{2} \sin \frac{\varphi}{2}\right] \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt \cos(-q_1 + \sqrt{2} \cos \frac{\varphi}{2}) \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt \right\},$$

$$y_2(x) = F^{\frac{1}{2}}(x) \exp(p_1 \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt) \cos q_1 \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt, \quad (19)$$

$$y_3(x) = F^{\frac{1}{2}}(x) \left\{ \exp\left[p_1 - \sqrt{2} \sin \frac{\varphi}{2}\right] \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt \sin(q_1 + \sqrt{2} \cos \frac{\varphi}{2}) \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt - \right. \\ \left. - \exp\left[p_1 + \sqrt{2} \sin \frac{\varphi}{2}\right] \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt \sin(-q_1 + \sqrt{2} \cos \frac{\varphi}{2}) \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt \right\},$$

$$y_4(x) = F^{\frac{1}{2}}(x) \exp(p_1 \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt) \sin q_1 \int_{x_0}^x F^{-1}(t) dt,$$

$$\Delta = [36(p_1^2 + q_1^2)^2 + 12\mu(p_1^2 - q_1^2) + \mu^2]^{\frac{1}{2}}, \quad \varphi = \arctg \frac{12p_1q_1}{6(p_1^2 - q_1^2) + \mu}.$$



Нарешті розглянемо третій випадок:  $\alpha = -\frac{1}{f}$ ,  $\rho = 0$ ,  $\tau = -\frac{1}{10}\mu$ , якщо разом з цим  $\lambda = 0$ ,  $\nu = \frac{1}{10}\mu^2$ . Тоді, враховуючи (10), одержимо для рівняння (2), коефіцієнти якого задовольняють умови (5), фундаментальну систему розв'язків

$$\begin{aligned} y_1(x) &= f^{\frac{1}{2}}(x) \cos \sqrt{\frac{\mu}{10}} \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, & y_2(x) &= f^{\frac{1}{2}}(x) \sin \sqrt{\frac{\mu}{10}} \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, \\ y_3(x) &= f^{\frac{3}{2}}(x) \cos^3 \sqrt{\frac{\mu}{10}} \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, & y_4(x) &= f^{\frac{3}{2}}(x) \sin^3 \sqrt{\frac{\mu}{10}} \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, \end{aligned} \quad (20_1)$$

якщо  $\mu > 0$ ;

$$\begin{aligned} y_1(x) &= f^{\frac{1}{2}}(x) \operatorname{ch} \sqrt{\frac{\mu}{10}} \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, & y_2(x) &= f^{\frac{1}{2}}(x) \operatorname{sh} \sqrt{\frac{\mu}{10}} \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, \\ y_3(x) &= f^{\frac{3}{2}}(x) \operatorname{ch}^3 \sqrt{\frac{\mu}{10}} \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, & y_4(x) &= f^{\frac{3}{2}}(x) \operatorname{sh}^3 \sqrt{\frac{\mu}{10}} \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, \end{aligned} \quad (20_2)$$

якщо  $\mu < 0$ ;

$$\begin{aligned} y_1(x) &= f^{\frac{1}{2}}(x), & y_2(x) &= f^{\frac{1}{2}}(x) \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau, \\ y_3(x) &= f^{\frac{1}{2}}(x) \left( \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau \right)^2, & y_4(x) &= f^{\frac{1}{2}}(x) \left( \int_{x_0}^x f^{-1}(\tau) d\tau \right)^3, \end{aligned} \quad (20_3)$$

якщо  $\mu = 0$ .

Таким чином, умови (5) за довільного вибору достатньо неперервно диференційованої функції  $f(x)$  і сталих  $\mu$ ,  $\nu$ ,  $\lambda$  дають можливість побудувати деякий клас лінійних однорідних звичайних рівнянь четвертого порядку виду (2), фундаментальна система розв'язків яких може бути знайдена у замкнутій формі. Легко переконатись, що цей клас рівнянь містить в собі рівняння зі сталими коефіцієнтами ( $f(x) = 1$ ) і рівняння Ейлера ( $f(x) = x$ .)

Зауважимо, що загальне лінійне однорідне рівняння четвертого порядку відомою заміною зводиться до рівняння виду (2).



## Л і т е р а т у р а

1. К о с т е н к о Е. С. О групповых свойствах обыкновенных линейных дифференциальных уравнений второго порядка. - "Дифференциальные уравнения", 1972, т. 8, № 4.

2. О в с я н и к о в Л. В. Групповые свойства дифференциальных уравнений. Изд-во Сибирского отделения АН СССР, 1962.

3. Sophus Lie. Vorlesungen über Differentialgleichungen mit bekannten infinitesimalen Transformationen. Leipzig, 1891.

УДК 517.94

В.Г.Костенко, О.О.Веселовська

### ІНТЕГРУВАННЯ ЛІНІЙНИХ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНИХ РІВНЯНЬ В ЧАСТИННИХ ПОХІДНИХ ДРУГОГО ПОРЯДКУ НА ПЛОЩИНІ ЗІ ЗМІННИМИ КОЕФІЦІЄНТАМИ

У цій роботі встановлено, що з одержаної в [1] сукупності лінійних дифференціальних рівнянь в частинних похідних другого порядку на площині, інваріантної відносно групи перетворень, з еліптичною траєкторією

$$\begin{aligned} & \left\{ \frac{m^2 \psi_1}{2} - \frac{m[(m^2 y^2 - x^2) \psi_1 - 2mxy \psi_2]}{m^2 y^2 + x^2} \right\} \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \\ & + 2 \frac{2mxy \psi_1 + (m^2 y^2 - x^2) \psi_2}{m^2 y^2 + x^2} \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} + \\ & + \left\{ \frac{\psi_3}{2} + \frac{(m^2 y^2 - x^2) \psi_1 - 2mxy \psi_2}{m(m^2 y^2 + x^2)} \right\} \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} + \frac{mxy \psi_4 + x \psi_5}{\sqrt{m^2 y^2 + x^2}} \frac{\partial u}{\partial x} + \\ & + \frac{mxy \psi_5 - x \psi_4}{m \sqrt{m^2 y^2 + x^2}} \frac{\partial u}{\partial y} + \psi_6 u - \psi_7 = 0, \end{aligned} \quad (1)$$

де  $\psi_1, \dots, \psi_7$  - довільні функції від  $m^2 y^2 + x^2$ , можна виділити різницю зі змінними коефіцієнтами, граничні задачі для яких у відповід-